



| Guía Docente          |  |                    |                       |           |
|-----------------------|--|--------------------|-----------------------|-----------|
| Datos Identificativos |  |                    |                       | 2022/23   |
| Asignatura (*)        | Introdución á ciencia política e da administración   |                    | Código                | 615G01106 |
| Titulación            | Grao en Socioloxía   |                    |                       |           |
| Descritores           |  |                    |                       |           |
| Ciclo                 | Período  | Curso              | Tipo                  | Créditos  |
| Grao                  | 2º cuatrimestre  | Primeiro           | Formación básica      | 6         |
| Idioma                | Castelán   |                    |                       |           |
| Modalidade docente    | Presencial   |                    |                       |           |
| Prerrequisitos        |  |                    |                       |           |
| Departamento          | Socioloxía e Ciencias da Comunicación  |                    |                       |           |
| Coordinación          | Roman Masedo, Laura  | Correo electrónico | laura.roman@udc.es    |           |
| Profesorado           | Cotelo Ourens, Yolanda   | Correo electrónico | yolanda.cotelo@udc.es |           |
|                       | Roman Masedo, Laura  |                    | laura.roman@udc.es    |           |
| Web                   |  |                    |                       |           |
| Descrición xeral      | <p>Trátase dunha materia de carácter eminentemente introductorio cuxo obxectivo xeneral é ofrecer ao estudante unha visión o máis ampla posible desta disciplina, sen deixar de abordar os temas de maneira que se procure un coñecemento notable dos mesmos. Xunto a este obxectivo xeral, o ensino desta materia, no marco dos temas que lle son propios, exponse cubrir outro tres obxectivos clave que son os seguintes: 1) que o estudante coñeza a herdanza intelectual e as ferramentas conceptuais de que dispón a Ciencia Política como disciplina científica; 2) que o estudante coñeza os resultados das principais liñas de investigación que se desenvolveron, así como os enfoques cos que abordar o estudo dos procesos, os actores e as institucións políticas; e 3) que o estudante reforce as súas habilidades respecto da sistematización de ideas, a presentación das mesmas, a orde do seu discurso, a posta en común dos seus coñecementos, e que sexa capaz de alcanzar estes obxectivos tanto no seu traballo individual como en equipo.</p> |                    |                       |           |

| Competencias do título |   |
|------------------------|---|
| Código                 | Competencias do título  |
| A10                    | Introducción a las teorías sobre el poder, la legitimidad y el Estado. Formas de organización política y su evolución histórica, con especial atención a los sistemas contemporáneos. |
| A17                    | Conocimientos y habilidades en la búsqueda de información secundaria en las diferentes fuentes (instituciones oficiales, bibliotecas, internet, etc.).                                |
| A24                    | Conocimientos y habilidades en transmitir los conceptos, problemáticas y perspectivas sociológicas.   |
| A35                    | Actitud crítica frente a las doctrinas y las prácticas sociales.  |
| B1                     | Capacidad de organización y planificación.  |
| B3                     | Capacidad de análisis y síntesis.   |
| B5                     | Capacidad de gestión de la información.   |
| B12                    | Trabajo en equipo.  |
| B17                    | Motivación por la calidad.  |

| Resultados da aprendizaxe  |     |    |                        |
|--|-----|----|------------------------|
| Resultados de aprendizaxe  |     |    | Competencias do título |
| Se finalizan con éxito esta materia, os estudantes deberán ser capaces de:   |     |    |                        |
| DESCRIBIR os conceptos básicos para un coñecemento inicial dos temas fundamentais da Ciencia Política e da Administración. | A10 |    |                        |
|  | A35 |    |                        |
| RECOMPILAR bases de datos e índices sinxelos relacionadas con temas concretos da materia.                                  | A17 |    |                        |
| RESUMIR as cuestións candentes do panorama político contemporáneo.   | A24 |    |                        |
| ORGANIZAR o tempo en función da planificación da materia.  |     | B1 |                        |
| REPRODUCIR de xeito sintético os contidos elementais da materia.   |     | B3 |                        |
| MANEXAR de forma ordenada os materiais para elaborar os traballos.   |     | B5 |                        |



|   |  |     |  |
|---|--|-----|--|
| COLABORAR cos seus compañeiros/ás na elaboración de traballos do curso. |  | B12 |  |
| MOSTRAR interese pola presentación e o contido dos seus traballos.      |  | B17 |  |

| Contidos   |   |
|--|---|
| Temas  | Subtemas  |
| LECCIÓN 1. O ESTUDO CIENTÍFICO DA POLÍTICA.                                      | Que é a política? Poder, autoridade e lexitimidade. As distintas manifestacións da política: estruturas, procesos e resultados. Os escenarios da actividade política: a política no Estado e a política na sociedade. Os enfoques da Ciencia Política. A teoría normativa. O institucionalismo. O conductismo. A teoría da elección racional. A perspectiva feminista.  |
| LECCIÓN 2. O ESTADO.   | Factores sociais, políticos e ideolóxicos no surgimento do Estado. Os teóricos do Estado: Maquiavelo, Bodino e Hobbes. Liberalismo político e Estado. A crise do Antigo Réxime. Características do Estado Liberal: Estado de Dereito, Declaracións de Dereitos e División de Poderes. A idea de nación política. As transformacións do Estado Liberal: a democracia liberal. Estado social e Estado de Benestar. Antecedentes do Estado de Benestar. Etapas na implantación do Estado de Benestar. A crise do Estado de Benestar. Cuestións actuais sobre a realidade estatal. O Estado na súa relación coas organizacións supraestatales e subestatales. Estado e globalización. Fronteiras estatais e dereitos humanos. |
| LECCIÓN 3. RÉXIMES POLÍTICOS NON DEMOCRÁTICOS E TRANSICIÓN POLITICAS.            | Problemas de definición: réximes autoritarios e réximes totalitarios. A quebra das democracias liberais en Europa: os réximes totalitarios na primeira metade do século XX. Tipoloxía dos réximes non democráticos. Cambio, modernización e transición política. O proceso de cambio político: transición, instauración e consolidación democrática. Os actores e as modalidades do cambio. Condicións para a consolidación da democracia.  |
| LECCIÓN 4. A DEMOCRACIA I.   | O debate sobre o concepto: democracia e poliarquía. As transformacións da democracia: dos polis grega á democracia liberal. Modelos teóricos de democracia: liberal-protector, democrático-participativo e pluralista-competitivo.  |
| LECCIÓN 5. CULTURA E SOCIALIZACION POLÍTICA.                                     | Valores e actitudes políticas. A cultura política: aparición do enfoque, definición e indicadores para o seu estudo. O concepto de cultura cívica e as súas críticas. Orientacións e valores políticos na sociedade post-industrial. A socialización política: concepto e axentes de socialización.   |
| LECCIÓN 6. A ACCIÓN POLÍTICA INDIVIDUAL.   | Definición. Como participar en política: formas convencionais e non convencionais de acción política. Do comportamento electoral á violencia política.  |
| LECCIÓN 7. A ACCIÓN POLÍTICA COLECTIVA: PARTIDOS POLÍTICOS E GRUPOS DE INTERESE. | Orixe histórica e evolución dos partidos políticos. As funcións dos partidos políticos na democracia. Tipoloxía dos partidos políticos. Os sistemas de partidos: concepto e tipoloxía. Concepto de grupo de interese: grupos de interese, grupos de presión e partidos políticos. Tipoloxías. Modalidades de acción: da persuasión á acción directa. Condicionantes para determinar as posibilidades de éxito dun grupo de interese.  |
| LECCIÓN 8. PARLAMENTOS E REPRESENTACION.   | Asembleas medievais e parlamentos modernos. Estrutura e composición dos parlamentos. Funcións dos parlamentos A representación política: concepto e evolución.  |
| LECCION 9. ELECCIONS E SISTEMAS ELECTORAIS.                                      | Funcións das eleccións. Características do sufraxio democrático. Compoñentes do sistema electoral. Tipoloxía dos sistemas electorais.   |
| LECCIÓN 10. EXECUTIVOS E ADMINISTRACIONES.                                       | Orixe e desenvolvemento da institución governamental. O goberno parlamentario: surgimento histórico e características. O presidencialismo: surgimento histórico e características. Conceptos básicos no estudo das administracións públicas. Weber e a paradigma burocrático. O problema da lexitimidade e a crise da administración burocrática: a administración por obxectivos, a xestión de calidade total e a nova xestión pública. Os actuais procesos de gobernanza. O concepto do bo goberno.   |



|   |  |
|---|--|
| LECCIÓN 11. A ORGANIZACIÓN TERRITORIAL DO ESTADO. | A distribución territorial do poder. O Estado unitario. A descentralización administrativa. O Estado composto: estados rexionais e estados federais. As relacións intergubernamentais. |
| LECCION 12. A DEMOCRACIA II                       | Tipoloxía dos réximes democráticos: democracias maioritarias e democracias de consenso.  |

| Planificación          |                          |                   |   |              |
|------------------------|--------------------------|-------------------|---|--------------|
| Metodoloxías / probas  | Competencias             | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
| Sesión maxistral       | A10                      | 24                | 0   | 24           |
| Traballos tutelados    | A17 A35 B1 B5 B12<br>B17 | 24                | 70  | 94           |
| Proba obxectiva        | A24 B3                   | 2                 | 20  | 22           |
| Atención personalizada |                          | 10                | 0   | 10           |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

| Metodoloxías        |  |
|---------------------|--|
| Metodoloxías        | Descrición   |
| Sesión maxistral    | Comprenden o conxunto de explicacións do profesor necesarias para que o alumno/a adquira as competencias de Tipo A (relativas á comprensión dos contidos temáticos da materia) e se dote das ferramentas analíticas e as habilidades adecuadas ás competencias Tipo B.   |
| Traballos tutelados | Comprenden un conxunto de actividades semanais encamiñadas ao coñecemento práctico das competencias A y B. Trátase por tanto de aplicar as dicir competencias á análise de materiais de contido político dos que disporá o alumno antes ou durante o horario de clases. Devanditos materiais poden ser desde textos políticos clásicos ata noticias sobre cuestións políticas de actualidade, pasando por aqueles que permitan a realización de pequenas investigacións. Algúns destes traballos haberán de presentarse por escrito e poderán realizarse en ou fose da aula, mentres que a realización doutros requirirá da presenza do alumno na aula e da súa participación na actividade proposta. A principios do cuadrimestre os estudantes disporán dun documento coa explicación pormenorizada das prácticas que han de realizar semanalmente e, máis concretamente, sobre aquel obxecto de avaliación. |
| Proba obxectiva     | Ao final do período lectivo correspondente á materia, cada estudante ha de pasar unha proba escrita na que deberá demostrar o grao de coñecemento e comprensión da materia obxecto de estudo.  |

| Atención personalizada |  |
|------------------------|--|
| Metodoloxías           | Descrición   |
| Traballos tutelados    | A atención personalizada ao alumno realízase respecto ao conxunto de actividades que comprende a materia. Por tanto, dita atención prestarase na resolución de dúbidas que poidan xurdir durante as clases maxistras ou de face á preparación da proba escrita. Con todo, pola mesma natureza dos traballos tutelados, a atención personalizada reforzarase mediante un horario de titorías establecido para ese efecto.<br><br>No caso dos estudantes matriculados a tempo parcial, acordarase un horario de titorías acomodado ás circunstancias persoais do devandito alumnado. |

| Avaliación       |              |  |               |
|------------------|--------------|--|---------------|
| Metodoloxías     | Competencias | Descrición   | Cualificación |
| Sesión maxistral | A10          | Neste caso trátase de valorar a asistencia regular dos estudantes ás clases. | 20            |



|                     |                          |   |    |
|---------------------|--------------------------|---|----|
| Traballos tutelados | A17 A35 B1 B5 B12<br>B17 | Trátase da valoración da serie de exercicios descritos máis arriba (véxase apartado de "metodoloxía") que han de realizarse, ben por escrito, ben asinando unha folla de asistencia aos mesmos. A principio do curso os estudantes serán puntualmente informados o tipo de prácticas que han de realizar, como realizalas, e de cales delas serán consideradas para a súa avaliación. | 20 |
| Proba obxectiva     | A24 B3                   | Trátase dunha proba na que os alumnos haberán de responder por escrito a unha serie de preguntas relacionadas cos contidos do temario da materia.   | 60 |

Observacións avaliación



1º) OBSERVACIÓNS PARA ESTUDANTES MATRICULADOS A TEMPO COMPLETO. CUESTIÓNS XERAIS. A utilización dos créditos ECTS como unidade de medida académica, implica a avaliación continua dos estudantes a través dun seguimento do seu aproveitamento das clases, tanto teóricas como prácticas, así como a valoración do nivel de coñecementos e competencias adquiridos. En consecuencia, a nota final de cada estudante estará composta polos seguintes elementos, que se sumarán independentemente do valor que adquiera cada un deles, tanto na convocatoria de 1º como de 2ª oportunidade:

A) Asistencia: 20%. Para ter constancia da asistencia dos estudantes, a profesora facilitaralles na aula a correspondente folla de firmas.

B) Presentación de traballos: 20%. Os estudantes unicamente deberán entregar as dúas prácticas sinaladas para ese efecto no Programa de Exercicios, que son as que serán sometidas a avaliación, e nelas valorarase a adquisición das competencias tipo B. A profesora se reserva a posibilidade de non avaliar os traballos que non se axusten ás esixencias formais requiridas no Plan de Traballo da materia (índice, apartados, identificación do traballo, etc.).

C) Proba escrita de avaliación: 60%. Nesta proba valorarase o nivel de coñecementos sobre a materia (competencias tipo A) adquirido polo estudante ao longo do curso. O tipo de proba será explicado na aula pola profesora coa antelación suficiente. INSTRUCCIÓNS SOBRE A ENTREGA DE TRABALLOS E XUSTIFICANTES DE AUSENCIA. 1º) As prácticas avaliáveis han de entregarse en clase o día sinalado no Plan de Traballo. Fóra desta data, os traballos só se recollerán de maneira excepcional e por causas de forza maior debidamente xustificadas. En calquera caso, os TRABALLOS DEBEN ESTAR ENTREGADOS ANTES DA CELEBRACIÓN DA PROBA ESCRITA DA CONVOCATORIA DE 1ª OPORTUNIDADE e, por tanto, NON SE PODEN ENTREGAR TRABALLOS NA CONVOCATORIA DE 2ª OPORTUNIDADE. Se un estudante só se presenta á convocatoria de 2ª oportunidade e quere que os seus traballos sexan avaliados, debe presentalos atendendo ás instrucións anteriores.

2º) Non se poden repetir os traballos entre as convocatorias de 1ª e 2ª oportunidade do mesmo curso académico. Só se o estudante non supera a materia en ningunha das convocatorias dun mesmo curso académico, terá a oportunidade de repetir os traballos e entregalos nos prazos establecidos para o seguinte ou seguintes cursos.

3º) Nesta materia non se contempla a celebración de probas extra ou a entrega de traballos adicionais para subir nota.

4º) Os xustificantes de ausencia (cuxo modelo será facilitado pola profesora) deben entregarse na semana inmediatamente posterior á devandita ausencia e, en calquera caso, deben estar en posesión da profesora ANTES DA FINALIZACIÓN DO PERÍODO DE CLASES. Por tanto, NON SE ADMITIRÁN XUSTIFICANTES DE AUSENCIA DESPOIS DESTA DATA. Respecto destes xustificantes, a profesora se reserva a posibilidade de esixir aos estudantes os documentos que corroboren a causa aducida para xustificar a ausencia. NOTAS: - Estas instrucións só teñen por obxectivo ordenar o proceso de avaliación desta materia, que durante os últimos anos tivo unha media de 100 estudantes matriculados. A posibilidade de establecer excepcións ás mesmas queda suxeita a circunstancias particulares daqueles estudantes que as poñan en coñecemento da profesora no primeiras catro semanas do curso. - Advertencia sobre o plaxio. Os traballos requiridos aos estudantes han de ser orixinais. As citas de calquera fonte deben ir convenientemente entrecomilladas e coa referencia correspondente. No caso de que a profesora detecte este tipo de práctica, o traballo ou traballos involucrados quedarán automaticamente sen avaliar. 2º) OBSERVACIÓNS PARA ESTUDANTES MATRICULADOS A TEMPO PARCIAL. Para aqueles estudantes acollidos á situación de recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia (segundo a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudantes de Grao na Universidade da Coruña"), observaranse as seguintes normas de avaliación, tanto na primeira como na segunda oportunidade:

1º) Realización do exame oficial na primeira ou segunda oportunidade. A materia do devandito exame é a mesma e prepárase cos mesmos Manuais que no caso do resto de estudantes. O seu valor sobre a nota final será dun 70%.

2º) Presentación dun traballo nas datas establecidas para os exames da primeira ou segunda oportunidade. O devandito traballo versará sobre un asunto relacionado coa temática da materia que se acordará coa profesora na primeira titoría realizada para ese efecto. O seu valor sobre a nota final será dun 30%. O estudante que entregue o seu traballo na convocatoria de exame da primeira oportunidade non poderá repetilo en caso de ter que presentarse de novo ao exame na segunda, pero a cualificación quedará gardada. Non se poderá superar a materia sen presentar o traballo obrigatorio.

3º) Para acollerse a esta modalidade de avaliación, é condición sine qua non que os estudantes nesta situación PÓÑANSE EN CONTACTO COA PROFESORA DA MATERIA DURANTE AS TRES PRIMEIRAS SEMANAS DO CUADRIMESTRE. Este requirimento ten o obxecto de planificar e acomodar o seguimento da materia de forma individualizada e en función das circunstancias de cada estudante. Por tanto, non se admitirá que un estudante recorra a esta modalidade de avaliación unha vez superado o devandito prazo.



|                                    |  |
|------------------------------------|--|
| <b>Bibliografía básica</b>         | <p>BIBLIOGRAFÍA GENERAL. Artola, M. (1989): Textos fundamentales para la historia, Alianza, Madrid. Baena del Alcázar, M. (2000): Curso de Ciencia de la Administración. Volumen 1, Tecnos, Madrid. Ballart, X. y Ramió, C. (2000): Ciencia de la Administración, Tirant lo Blanch, Valencia. Bañón, R. y Carrillo, E. (1997): La nueva Administración Pública, Alianza, Madrid. Batlle, A. (recopilador)(1992): Diez textos básicos de Ciencia Política, Ariel, Barcelona. Botella, J.; Cañeque, C. y Gonzalo, E. (eds.)(1994): El pensamiento político en sus textos, Tecnos, Madrid. De Blas, A. y Pastor, J. (coords.)(1997): Fundamentos de Ciencia Política, UNED, Madrid. Del Aguila, R., Vallespín, F. et al. (1998): La democracia en sus textos, Alianza, Madrid. Ferrando Badía, J. (1988): Estudios de Ciencia Política y de Teoría Constitucional, Tecnos, Madrid. García Cotarelo, R. y Paniagua Soto, J.L. (comps) (1987): Introducción a la Ciencia Política, UNED, Madrid. Goodin, R. y Klingemann, H-D. (2001): Nuevo manual de Ciencia Política, Istmo, Madrid. Meny, I. y Thoenig, J.C. (1992): Las Políticas Públicas, Ariel, Barcelona. Máiz, R. (comp.)(2001): Teorías políticas contemporáneas, Tirant lo Blanch, Valencia. Molina, I. (colabora Santiago Delgado)(1998): Conceptos fundamentales de Ciencia Política, Alianza, Madrid. Olías de Lima, B. (coord.)(2001): La Nueva Gestión Pública, Prentice Hall, Madrid. Olmeda Gómez, J.A. (1999): Ciencia de la Administración. Volumen I. Teoría de la Organización y Gestión Pública, UNED, Madrid. Olmeda Gómez, J.A. y Parrado Díez, S. (2000): Ciencia de la Administración. Volumen II. Los Sistemas Administrativos, UNED, Madrid. Pasquino, G. et al. (1992): Manual de Ciencia Política, Alianza, Madrid. Pastor, M. (comp.)(1989): Ciencia Política, McGraw Hill, Madrid. Pastor, M. (coord.)(1994): Fundamentos de Ciencia Política, McGraw-Hill, Madrid. Subirats, J. (1989): Análisis de políticas públicas y eficacia de la Administración, MAP, Madrid. Vilas Nogueira, J. (1994): Introducción a la Ciencia Política, Tórculo Edicións, Santiago de Compostela. Villoria Mendieta, M. y del Pino Matute, E. (1997): Manual de gestión de recursos humanos en las administraciones públicas, Tecnos, Madrid. MANUALES NECESARIOS PARA PREPARAR LA ASIGNATURA (cualquier edición) MANUAL A. Caminal Badía, M. (coord.)(2006): Manual de Ciencia Política, Tecnos, Madrid. MANUAL B. Del Aguila, R. (ed.)(2003): Manual de Ciencia Política, Trotta, Madrid. MANUAL C. Uriarte, E. (2002): Introducción a la Ciencia Política, Tecnos, Madrid. MANUAL D. Vallés, J.M. (2000): Ciencia Política. Una Introducción, Ariel, Barcelona.</p> |
| <b>Bibliografía complementaria</b> | Se proporcionará aos estudantes ao longo do curso.   |

### Recomendacións

#### Materias que se recomenda ter cursado previamente

#### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

#### Materias que continúan o temario

Sistemas políticos comparados/615G01202

Análise de políticas públicas/615G01401

#### Observacións

Recoméndase ter cursada a materia "Introducción á Ciencia Política e da Administración" antes de matricularse en "Sistemas Políticos Comparados".

(\* )A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías